

T.C.
KOCAELİ
1. İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO : 2021/161

YÜRÜTMENİN DURDURULMASINI

İSTEYEN (DAVACI) : KOCAELİ BAROSU BAŞKANLIĞI
VEKİLİ : AV. HİLAL CEREN KIŞLALI
-UETS[16098-90570-65244]

KARŞI TARAF (DAVALI) : ADALET BAKANLIĞI -UETS[35756-96579-49812]
VEKİLİ : AV. ÖMER FARUK ŞAHİN

İSTEMİN ÖZETİ : Davacı tarafından, Covid-19 salgının taşıdığı yüksek risk nedeniyle Baro Başkanlığınca zorunlu müdafî olarak görevlendirilen avukatların ücret taleplerinde, müdafî görevlendirilmelerine esas teşkil eden belgelerden serbest meslek makbuzu ve karakod barkod sistemi kapsamında duruşma zabıtlarında "aslî gibidir" şerhi aranmaksızın temin edilen evraklar da dahil olmak üzere tüm evrakların avukatlarca taranıp mail ortamında Baro CMK Merkezine iletilmesini müteakiben yapılacak inceleme ve kontroller sonucunda fiziken teslim edilmesine gerek duyulmaksızın elektronik ortamda Cumhuriyet Başsavcılıklarına iletilmesi ile ödeme işlemlerinin gerçekleştirilmesi talebiyle Kocaeli Cumhuriyet Başsavcılığı'na yapılan 06.11.2020 tarihli başvurunun cevap verilmemek suretiyle zımnî reddine ilişkin işlemin; günümüz koşullarında mahkeme kararlarının, sorgu zabıtlarının, birçok ifade tutanağının ilgili hakim/savcılarca e-imza ile imzalandığı, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'nun 5/1.maddesi hükmü gereğince elektronik imza ile oluşturulan ve karekod barkod sistemi ile doğrulanabilen belgelerin oluşturulduğu, bu belgelerin fiziken çıktısının alınıp teslim edilmesi ile sistem üzerinden gönderilen belgelerin niteliği arasında belgenin niteliği ve geçerliliği bakımından herhangi bir fark bulunmadığı, serbest meslek makbuzlarının da artık elektronik ortamda kesildiği, bu hususun avukatlar bakımından bir zorunluluk olarak öngörüldüğü, dolayısıyla serbest meslek makbuzunun da sistem üzerinden gönderilmesi hususunda herhangi bir sakınca doğmasının mümkün olmadığı, öte yandan Covid-19 salgını ile mücadele kapsamında vatandaşlar arasındaki etkileşimi ve teması azaltmaya yönelik tedbirler alındığı, bu tedbirler kapsamında adliyeler de dahil olmak üzere tüm kamu kurumlarında sosyal teması ve insan yoğunluğunu azaltmaya yönelik tedbirler alındığı, bu kurumlar nezdinde yapılması gereken işlem ve taleplerin online olarak yapılması zorunluluğunun getirildiği, adliyelerdeki yoğunluğun azaltılması için 11 Mart-15 Haziran 2020 tarihleri arasında duruşmaların ertelendiği, icra dairesindeki işlemlerin askıya alındığı, sürelerin durdurulduğu, küresel çapta ve ölümcül etkileri olan bu salgının mevcut teknolojik gelişmeleri en etkin biçimde kullanmayı gerektirdiği, dolayısıyla kamu yararına ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek yürütmesinin durdurulmasına ve iptaline karar verilmesi istenilmektedir.

SAVUNMA ÖZETİ : Ceza Muhakemesi Kanunun Gereğince Müdafî ve Vekillerin Görevlendirilmeleri ile Yapılacak Ödemelerin Usul ve Esaslarına ilişkin Yönetmelik ile Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nde belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde avukatların ücret taleplerinde zabıt ve tutanaklarda aslî gibidir şerhinin arandığı, bahse konu Yönetmeliklerde herhangi bir düzenlemeye gidilmediğinden dava konusu işlemde hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek yürütmenin durdurulması isteminin ve davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

T.C.
KOCAELİ
1. İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO : 2021/161

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Kocaeli 1. İdare Mahkemesi'nce, yürütmenin durdurulması istemi hakkında işin gereği görüldü:

Dava: davacı tarafından, Covid-19 salgınının taşıdığı yüksek risk nedeniyle Baro Başkanlığınca zorunlu müdafî olarak görevlendirilen avukatların ücret taleplerinde ifade tutanağı veya sorgu/duruşma zabıtlarında aslı gibidir şerhi aranmaması ve baro kanalıyla gönderilecek kare kodlu evrakların ücret ödenmesine esas alınması istemiyle yapmış oldukları 06.11.2020 tarihli başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle açılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Yürütmenin durdurulması" başlıklı 27. maddesinin 2. fıkrasında; "Danıştay veya idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler." hükmü yer almıştır.

Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince Müdafî ve Vekillerin Görevlendirilmeleri ile Yapılacak Ödemelerin Usul ve Esaslarına ilişkin Yönetmelik'in "Ücretin ödenme usulü" başlıklı 11. maddesinde; "... (3) Müdafî veya vekilin; görevlendirme yazısı, katıldığı soruşturma veya kovuşturma evresine ilişkin tutanağın onaylı örneği, evrakın çok sayıda olması hâlinde ilk ve son sayfası ve varsa yapmış olduğu zorunlu yol giderlerine ilişkin belge, gider pusulası veya rayice uygun yazılı beyanı ile serbest meslek makbuzunu baroya, birden fazla baronun bulunduğu illerde ise büroya vermesi üzerine, baro veya büro tarafından, bu Yönetmelik ve Tarife hükümlerine göre gerekli incelemeler yapıp hukukî yardımın yapıldığı Cumhuriyet başsavcılığı veya mahkemelere göre gruplandırılmış ayrıntılı ödeme listeleri, geliş tarihi esas alınmak suretiyle en geç on gün içinde hazırlanır ve ekindeki dayanak belgeler ile birlikte soruşturma veya kovuşturmanın yapıldığı yer Cumhuriyet başsavcılığına teslim edilir. ... (5) Cumhuriyet başsavcılığınca listeler ve ekindeki dayanak belgeler incelendikten sonra, müdafî veya vekile ödenmesi gereken Tarifede yazılı meblağ ile varsa zorunlu yol giderlerini de kapsayan toplam ücret, ödeme emri belgesiyle, serbest meslek makbuzunu düzenleyen müdafî veya vekilin bildireceği banka hesabına ödenir. ..." kuralına yer verilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 33'üncü maddesine dayanılarak düzenlenen **Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 4. maddesinde,** fatura tanımında; serbest meslek makbuzu fatura yerine geçen belgelerden sayılmış, **"Tarifeye bağlı ödemeler" başlıklı 35.maddesinde;** Kovuşturma giderlerinin ödenmesinde "Mahkeme kararı veya yetkili organların kararı ve çeşitli ödemeler bordrosunun ödeme belgesine bağlanacağı" açıklanmış, **"Ödeme Belgeleri Ve Bağlanacak Kanıtlayıcı Belgeler" başlıklı 5. maddesinde;** "Ödeme belgesi iki nüsha olarak Yönetmelikte belirtilen kanıtlayıcı belgelerle birlikte muhasebe birimine verilir. Kanıtlayıcı belgeler ödeme belgesinin birinci nüshasına bağlanır, ödeme belgesinin ikinci nüshası ise muhasebe biriminde saklanır.

Kanıtlayıcı belgeler, kamu harcamalarının belirlenmiş usul ve esaslara uygun olarak yapıldığına ve gerçekleştirildiğine ilişkin, görevlendirilmiş kişi veya komisyonlarca düzenlenip onaylanan belgelerdir. Kesin veya ön ödeme şeklinde yapılacak kamu harcamalarında ödeme belgesi olarak bağlanacak kanıtlayıcı belgeler aşağıda belirtilmiştir.

T.C.
KOCAELİ
1. İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO : 2021/161

a) Kesin ödemelerde; Bütçeden nakden veya mahsuben yapılacak kesin ödemelerde Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği eki 1 örnek numaralı Ödeme Emri Belgesine harcamanın çeşidine göre Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilen belgeler kanıtlayıcı belge olarak bağlanır." hükmü getirilmiş ve maddenin son fıkralarında;

"Ödeme belgesinin birinci nüshasına, kanıtlayıcı belgelerin aslı veya yasal bir sebeple aslı temin edilemeyenlerin onaylı suretleri bağlanır. **Fatura ve taşınır işlem fişinin asıllarının bağlanması esastır. Ancak, kaybolma, yırtılma, yanma gibi mücbir sebeplerle aslının temin edilemediği hallerde, fatura ve/veya taşınır işlem fişinin onaylı örnekleri bağlanmak suretiyle ödeme yapılabilir.** Onaylı suretlerin, onaylayan ilgili birim yetkilisinin adı, soyadı, unvanı, imzası ve resmi mühür ile onay tarihini taşıması gerekir.

Elektronik ortamda oluşturulan ortak bir veri tabanından yararlanmak suretiyle yapılacak harcamalarda, veri giriş işlemleri gerçekleştirme görevi sayıldığından, ödeme belgesine ayrıca bu verileri kanıtlayıcı belge bağlanmaz." hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden: davacı Kocaeli Barosu tarafından, Covid-19 salgının taşıdığı yüksek risk nedeniyle Baro Başkanlığınca zorunlu müdafî olarak görevlendirilen avukatların ücret taleplerinde, müdafî görevlendirilmelerine esas teşkil eden belgelerden serbest meslek makbuzu ve karakod barkod sistemi kapsamında duruşma zabıtlarında "aslî gibidir" şerhi aranmaksızın temin edilen evraklar da dahil olmak üzere tüm evrakların avukatlarca taranıp mail ortamında Baro CMK Merkezine iletilmesini müteakiben yapılacak inceleme ve kontroller sonucunda fiziken teslim edilmesine gerek duyulmaksızın elektronik ortamda Cumhuriyet Başsavcılıklarına iletilmesi ile ödeme işlemlerinin gerçekleştirilmesi talebiyle Kocaeli Cumhuriyet Başsavcılığı'na yapılan 06.11.2020 tarihli başvurunun cevap verilmemek suretiyle zımnen reddedilmesi üzerine, anılan işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bakılan davada, her ne kadar mevzuat hükümleri gereği söz konusu belgelerin fiilen Cumhuriyet Başsavcılıklarına teslimi gerekmekte isede; UYAP sisitemi ile (Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi) yargı birimlerinin ve Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı'nın merkez birimlerinin iş süreçlerini hızlandıran güvenilirliklerini artıran online sistemi olarak, elektronik imza altyapısına uygun geliştirilmesi sonucu yargı ve yargı destek birimleri arasında fonksiyonel tam entegrasyon sağladığından, baro başkanlığınca yapılan zorunlu müdafî görevlendirmelerinde ödemeye esas olan belgelerin UYAP sistemi kanalıyla Cumhuriyet Başsavcılıklarına gönderilebileceği açık olup, ödeme yapılması için gerekli diğer belgelerde de bu hususun uygulanabileceği kuşkusuzdur.

Nitekim yukarıda yer verilen 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununun 33. maddesine dayanılarak düzenlenen Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nin "Ödeme belgeleri ve bağlanacak kanıtlayıcı belgeler başlıklı 5. maddesinin (a) fıkrasında; mücbir sebepler nedeniyle kanıtlayıcı belgenin onaylı örneğinin ödeme belgesine ekleneceği kuralına da yer verilmiştir.

Dava konusu uyuşmazlığın çözümü için ilk olarak Covid-19 hastalığının etkilerinin ne olduğuna, bulaşıcı salgın hastalık olup olmadığına ve ardından mücbir sebep olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceğine bakıldığında; hastalığa neden olan virüsün, ilk olarak 2019 yılı Aralık ayının sonlarında Çin Halk Cumhuriyeti'nin Wuhan şehrinde ortaya çıktığı ve kısa süre içerisinde tüm dünyaya yayıldığı, Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) 11 Mart 2020 tarihinde Covid-19 salgını sebebiyle pandemi ilan ettiği, salgın nedeniyle tüm ülkelerde olağanüstü önlemler ve tedbirler alındığı, sokağa çıkma yasaklarının,

T.C.
KOCAELİ
1. İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO : 2021/161

kısıtlamalarının ve karantina uygulamalarının başladığı, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de salgının yayılma hızını azaltmak ve yavaşlatmak, insanlar arası etkileşimi ve teması asgari düzeye indirmek amacıyla pek çok tedbir alındığı, Sağlık Bakanlığı verilerine göre bir yıllık süreç içerisinde ülkemizde üç milyona yakın vaka tespit edildiği, otuz bine yakın insanımızın hayatını kaybettiği, DSÖ verilerine göre de dünyada yüz milyondan fazla insanın bu hastalığa yakalandığı ve üç milyona yakın kişinin yaşamını yitirdiği, hastalığın etkisini halen devam ettirdiği, tespit edilen vaka ve kayıp sayılarının her geçen gün arttığı, dolayısıyla hastalığın tüm insanlığı tehdit ettiği açıktır.

Tüm dünya ülkelerinin dayanışma ve işbirliği içinde bu salgını ortak bir tehdit olarak görmesi sonucu toplumu korumak amacıyla önemli ölçüde önlemlerin alındığı ülkemizde alınan bu önlemler içinde baro başkanlıklarınca görevlendirilen avukatların ücret taleplerinde karşılaştıkları sorunların da göz önünde bulundurmak suretiyle bu hastalığa dair farkındalıkları büyüterek avukatların yaşamlarını ve Adliyelerdeki insan yoğunluğunu da düşündürmek gerekmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü tarafından da pandemi ilan edilmesine neden olan Covid-19 salgınının tüm dünya çapında yayılan, öngörülemeyen ve kaçınılmaz hale gelen bulaşıcı salgın hastalık olduğundan şüphe olmayıp, adı geçen hastalığın mücbir sebep olarak kabulü gerektiği kuşkusuzdur.

Bu durumda Covid-19 salgınının taşıdığı yüksek risk nedeniyle davacı baronun talebinin salgınla yapılan mücadeleye de katkı sağlayacağı göz önüne alındığında, dava konusu işlemde kamu yararı ve hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Öte yandan, dava konusu işlemin yürürlüğünün devamı ve uygulanması halinde, telafisi güç veya imkansız zararlara yol açabileceği açıktır.

Açıklanan nedenlerle; 2577 sayılı İdarî Yargılama Usûlü Kanunu'nun 27. maddesi uyarınca, hukuka aykırılığı açık olan ve yürürlüğünün devamı halinde telâfisi güç veya imkansız zararlara yol açabileceği anlaşılan **dava konusu işlemin**, teminat alınmaksızın **yürütmesinin durdurulmasına**, kararın tebliğini izleyen günden itibaren **7 (yedi) gün** içerisinde İstanbul Bölge İdare Mahkemesine itiraz yolu açık olmak üzere, 09/03/2021 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
SEVDA KÖSEDAĞI
38039

 e-imzalıdır.

Üye
İLKER DOLGUN
195069

 e-imzalıdır.

Üye
MUHAMMED FARIS AKSU
192854

 e-imzalıdır.